

A RÉGI JÓ PEST

A RENDŐRSÉG RÉGI JELENTÉSEIBEN

(23)

KITÖRT A MAGYAR-SZERB VÁMHÁBORU.

1906. július 5-én tört ki Magyarország és Szerbia között a vámháboru. Sokan ettől a dátumtól keltezik a világháboru kitörését. A magyar kormány elrendelte a határzárt és Szerbiából előállat nem juthatott a sorompón keresztül. Az egész európai sajtó foglalkozott a vámháboruval és igen sok lap jóvendőlte meg már ekkor a háborut. A hivatalos körök is számoltak az eshetőségekkel és november 15-én a király a vezérkar főnökévé kinevelte Hötzendorfi Konrád Ferenc altábornagyot, az innsbrucki helyőrség parancsnokát. Ennek a kinevezésnek, mint ma már megállapíthatjuk, igen nagy jelentősége volt.

KOBURG LUJZA ESETE A HUSZÁRSZÁZADOSSAL.

1906-ban Koburg Fülöp herceg tábornok elvált feleségétől, Lujzától. Lujza hercegnő ügyei éveken keresztül foglalkoztatták a nyilvánosságot és az események egy része Budapeston játszódott le. Lujza hercegnő II. Lipót belga király leánya volt. Nővére Stefánia hercegnő, mint ismeretes, Rudolf trónörökös felesége volt. Lujza hercegnőt Koburg Fülöp herceg tábornok vette feleségül. A herceg adjutánsa volt Maltasich Keglevich huszárszázados. A hercegnő és a huszárszázados megszerették egymást. Csakhamar kitört a botrány, mert Koburg Lujza megszökött az elegáns huszárszázadossal. Szökésük után derült ki, hogy a huszárkapitány váltókra hamisította Koburg Fülöp herceg nevét és a váltókat leszámíttatta. A szerelmes pár nyomtalanul eltűnt. A botrány az egész európai sajtót foglalkoztatta és a budapesti rendőri riporterek nyomozása derítette ki, hogy a szerelmes pár az Eszék melletti Lóbor községben lévő kastélyban tartózkodik. Maltasich-Keglevichet letartóztatták, Lujza hercegnőt egy svájci sanatóriumban internálták. Koburg Fülöp herceg megindította a válópört és a bíróság 1906-ban választotta el őket.

LUJZA HERCEGNŐ PEREI AZ ÖRÖKSÉGÉRT.

Maltasich a börtönből kiszabadulva, megszökött Lujzát a svájci sanatóriumból. Budapestre jöttek és a Hungária-szállóban laktak. A hercegnő ügyvédje, Visontai Soma, hírneves budapesti ügyvéd és országgyűlési

képviselő, Budapestben indította meg a pört Koburg Fülöp herceg ellen tartásdíj miatt. Közben Lipót belga király meghalt, Lujza hercegnő Budapestre utazott a temetésre, Brüsszelben újabb botrány tört ki. A családtagok a hercegnőt nem engedték apja ravatalához. Néhány nap múlva hirdették ki II. Lipót végrendeletét, amelyben Lujza hercegnőt kitagadta és csak a köteles részre szorította. A hercegnő újra pöröket indított a végrendelet megsemmisítésére. Közben a szerelmes pár bécsi és pesti uzsorások karmái közé jutott, akik mindenüket elszedték. Lujza hercegnő 1924-ben halt meg nagy nyomorban egy párisi kis szálloda szobájában. Maltasich-Keglevich pedig ugyancsak a legnagyobb nyomorban a müncheni kórházban halt meg.

A PESTI KOBURG-PALOTA TÖRTÉNETE.

Koburg hercegről lévén szó, el kell mondanunk a pesti Koburg-palota történetét is. Az egyemeletes Koburg-palota a Dianafürdő épülete mellett a Ferenc József-tér és Mérleg-utca sarkán állott. A Kereskedelmi Bank Gizellatéri épülete szüknek bizonyult és a bank megszerezte a Ferenc József-tér és Fürdő-utca sarkán lévő Diana-fürdő épületét, valamint a mögötte lévő telkeket, hogy új bankpalotát építsen. Hire járt, hogy a Kereskedelmi Bank gyönyörű szép, monumentális épülettel akarja díszíteni a Ferenc József-teret. A telektömbbe belesett a Koburg-palota is. A bank megindította a tárgyalásokat Koburg herceggel a palota megvételére és ezzel egyidejűleg kiírták a pályázatot a Kereskedelmi Bank építkezésére. Koburg herceget úgy informálták, hogy a bank minden körülmények között meg fogja vásárolni a palotát és ezért horribilis árat kért a telekért. A tulzott összeget a bank nem volt hajlandó megfizetni. Hosszu ideig folytak a tárgyalások, amelyek eredménytelenül végződtek. A Kereskedelmi Bank lemondott a Koburg-palota megvételéről és a terveket úgy alakították át, hogy a bank főbejárata a Fürdő-utca-ra nyílt. Koburg herceg így elesett a nagy üzlettől. Néhány esztendő múlva maga a herceg tett elfogadható ajánlatot a banknak. A bank ekkor megvette a Koburg-palotát, leromboltatta és ekkor épült ki a Kereskedelmi Bank épületének Ferenc József-téri teljes főhomlokzata.

A BOLGÁR CÁR SÉTABOTJA.

A Koburg-palotában gyakran szállott meg Ferdinánd bolgár cár is, aki szintén a Koburg-család tagja volt és igen gyakran járt Budapesten. Ferdinánd bolgár cár édesanyja, Klementina, Koburg hercegnő, idősebb korában sétabotlalt járt. Egyszerű, közönséges fekete ébenfa bot volt. A hercegnő halála után a bot Ferdinándhoz került, aki édesanyjának egykori botját igen nagy becsben tartotta. Ha civilben volt, mindig hordta a sétabotot. A cár egyszer a murányi vadászatokra készülve, civilruhában érkezett Budapestre. A pályaudvaron fiakkerbe szállt és a Koburg-palotához hajtatott. Később vette észre, hogy anyjától örökölt sétabotját a fiakkerben hagyta. Azonnal magához hívatta Kalmár Hugó detektívfelügyelőt. Kalmár a nyakába vette a várost, sikerült megtalálnia a fiakkerest és visszaszerezte a botot. A bolgár cár fényesen megjutalmazta a fiakkerest és Kalmár is szép ajándékot kapott.

ÜNNEPÉLYES SZOBORLELEPLEZÉSEK.

1906-ban egymást követték Pesten a szoborleleplezések. Május 6-án leplezték le az Erzsébet-téren Veres Pálné, Beniczky Hermin szobrát. Veres Pálné a nőnevelés előharcosa volt és hosszú ideig igazgatónője a Zöldfa-utcai leányiskolának. A Zöldfa-utcát róla nevezték el a következő esztendőben Veres Pálné-utcának. Szeptember 16-án a diplomáciai kar jelenlétében leplezték le a Városligetben Washington szobrát. Szeptember 30-án ismét az Erzsébet-téren volt szoborleleplezés. Semmelweis Ignácnak, a kiváló orvosnak a fehér márványszobrát leplezték le. December 2-án a király jelenlétében, óriási ünnepségek között leplezték le a parlament déli oldalán Andrássy Gyula gróf, egykori külügyminiszter lovasszobrát. Néhány nap múlva, december 8-án, rakták le a Bazilika zárókövét.

DREYFUS-ÜGY

Külföldön történt események is élénken foglalkoztatták Budapestet. Julius 11-én a rennesi katonai semmitőszék rehabilitálta Dreyfus Alfrédet, az ártatlanul elítélt francia kapitányt, akinek ügye az egész világsajtót foglalkoztatta. Dreyfus rehabilitálása után órnaggyá léptették elő. Október 9-én Amerikában, Long Islandon, Vanderbilt autóversenyt rendezett. A verseny során az autók harmincegy embert agyongázoltak. Nagy részvétet keltett, hogy augusztus 31-én az Adria magyar hajóársaság Kassa nevű gőzöse Elba szigeténél kézet kapott és elsüllyedt. A legénységet azonban sikerült megmenteni.

A KÖPENICKI KAPITÁNY

Az egész világ csufolódott és nevetett, Budapestben alkalmi darabot játszottak és a vicclapok hónapokon keresztül foglalkoztak

a köpenicki kapitány esetével. Voigt Vilmos egyszerű suszter, porosz századosi uniformisba öltözött, az uccán maga mellé parancsolt egy katonai járőrt és azzal beállított Köpenick városházára. Letartóztatta a városház egész vezetését és zsebre vágta a városkasszáját. A szélhámosság akkor derült ki, amikor a katonák az elfogott polgármesterrel a berlini ügyészségre értek, ahol természetesen semmit sem tudtak az elfogatási parancsról. Németországban borzasztóan szégyelltek az esetet. Nagy nyomozás indult meg és néhány nap múlva, október 26-án még nagyobb volt a világraszóló nevetés, amikor elfogták a tettest, a berlini állásnéküli susztert. Voigt esztendőig ült börtönben, majd kiszabadulása után gyümölcsötvetni akarta hírnevét. Budapestre jött és a Városligetben egy bódében akarta magát mutogatni. A rendőrség azonban ezt befiltotta. A köpenicki kapitányról akkoriban sokat írtak a lapok és a példáján, mint később említeni fogjuk, alaposan felbuzdult egy eperjesi fodrászsegéd.

AZ ELSŐ PESTI GYERMEKNAP

1916 május 26-án új szintet kapott a budapesti utca. Ekkor volt Pesten az első gyermeknap. A Gyermekvédő Liga kezdeményezésére urnákat állítottak fel az utcán és árusítóstrakat a Gyár-utcában, a mai Liszt Ferenc-téren. Előkelő urhölgyek és urilányok serkentették adakozásra a közönséget. A gyermeknap hosszú ideig igen népszerű volt és nagy összegeket hozott a jótékony célra addig, amíg az utcai gyűjtés évente csak egyszer ismétlődött meg. Azóta az utcai gyűjtés valóságos divat lett és manapság a tavaszi hónapokban már csak bosszankodni tud a pesti polgár, hogy a majdnem minden napos utcai gyűjtésekkel zaklatják.

1906 május 12-én mutatták be az Operaházban Puccini legújabb operáját a Pillangókisasszonyt. Puccini a premierre eljött Budapestre és személyesen vezényelte az Opera zenekarát.

Október 25-én az egész főváros forgalmát megbénította a közúti villamos alkalmazottainak sztrájkja. Három napig nem jártak Pesten a közúti villamosok.

Nagy részvétet keltett 1906 április 28-án Münnich Aurél országgyűlési képviselő, a honvédelmi tárca előadójának, váratlan és hirtelen halála.

(Folytatjuk.)

Ha panasza,

reklamációja van, forduljon közvetlenül a kiadóhivatalhoz, levelezőlap vagy telefon útján.